

जनमेजयस्य सर्पसत्रे कथेयं प्रवृत्तेत्युक्तं तदुपोद्घातत्वेन जनमेजयस्य सरमाशापादिकमाह जनमेजयः पारिक्षित इत्यादिना दीर्घसत्रं बहुवार्षिकं सत्रं उपास्ते अनुतिष्ठति सारमेयः श्वा ॥ १ ॥ रोरुयमाणः शृशं रुदन् ॥ २ ॥ ३ ॥ ४ ॥ ५ ॥ नावेक्षेह विषामवेक्षणमपि न कृतं तत्रावलेह न दूरतोपास्तमित्यर्थः कुक्कुटः पक्षवातेन श्वा दृष्ट्वा न प्रदूषयेदिति वचनाच्छुनादृष्टमपि हविर्दुष्यतीत्याहुः ॥ ६ ॥ ७ ॥ ८ ॥ साता

अथ पौष्यपर्व ॥ सौतिरुवाच जनमेजयः पारिक्षितः सहभ्रातृभिः कुरुक्षेत्रे दीर्घसत्रमुपास्ते ॥ तस्य भ्रातरस्त्रयः श्रुतसेन उग्रसेनो भीमसेन इति ॥ तेषु तस्य त्रमुपासीनेष्वागच्छत् सारमेयः ॥ १ ॥ जनमेजयस्य भ्रातृभिरभिहतो रोरुयमाणो मातुः समीपमुपागच्छत् ॥ २ ॥ तं मातारोरुयमाणमुवाच किं रोदिषि केनास्यभिहत इति ॥ ३ ॥ स एव मुक्तो मातरं प्रत्युवाच जनमेजयस्य भ्रातृभिरभिहतोस्मीति ॥ ४ ॥ तं माता प्रत्युवाच व्यक्तं त्वया तत्रापराद्वयेनास्यभिहत इति ॥ ५ ॥ स तां पुनरुवाच नापराध्यामि किंचिन्नावेक्षेह वींषिनावलिह इति ॥ ६ ॥ तच्छ्रुत्वा तस्य माता सरमा पुत्रदुःखार्ता तस्य त्रमुपागच्छत् तत्र स जनमेजयः सहभ्रातृभिर्दीर्घसत्रमुपास्ते ॥ ७ ॥ स तया क्रुद्धया तत्रोक्तोऽयं मे पुत्रो न किंचिदपराध्यति नावेक्षते हवींषिनावलेढि किमर्थमभिहत इति ॥ ८ ॥ न किंचिदुक्तवं तस्ते सातानुवाच यस्मादयमभिहतोऽनपकारी तस्माददृष्टं त्वां भयमागमिष्यतीति ॥ ९ ॥ जनमेजय एव मुक्तो देवशुन्या सरमया शृशं संभ्रातो विषण्णश्चासीत् ॥ १० ॥ स तस्मिन्सत्रे समाप्ते हास्तिनपुरं प्रत्येत्य पुरोहितमनुरूपमन्विष्यमाणः परं यत्नमकरोद्योमे पापकृत्यां शमयेदिति ॥ ११ ॥ सकदा चिन्मृगयां गतः पारिक्षितो जनमेजयः कस्मिंश्चित्स्वविषय आश्रममपश्यत् ॥ १२ ॥ तत्र कश्चिदृषिरासां चक्रे श्रुतश्रवानाम् ॥ तस्य तपस्यभिरतः पुत्र आस्ते सोमश्रवानाम् ॥ १३ ॥ तस्य तं पुत्रमभिगम्य जनमेजयः पारिक्षितः पौरोहित्याय वव्रे ॥ १४ ॥ स नमस्कृत्य तमृषिमुवाच भगवन् नयंतव पुत्रो मम पुरोहितोऽस्त्विति ॥ १५ ॥ स एव मुक्तः प्रत्युवाच जनमेजयं भोजनमेजयपुत्रोऽयं मम सप्यां जातो महातपस्वी स्वाध्यायसंपन्नो मत्तपो वीर्यसंभृतो मच्छुक्रं पीतवत्यास्तस्याः कुक्षौ जातः ॥ १६ ॥ समर्थो यं भवतः सर्वाः पापकृत्याः शमयितुं मंतरेण महादेवकृत्यां ॥ १७ ॥

नुवाच साशुनीतानभिलक्ष्य जनमेजयं प्रत्युवाचेत्यर्थः अदृष्टं अतर्कितं ॥ ९ ॥ संभ्रातोऽत्यंतभीतः विषण्णः वाङ्मनः कायक्रियाविकलः एतेन निरपराधिनां हिंसा हिंसकस्य सद्यो दुःखावहेति दर्शितं ॥ १० ॥ पापकृत्यां शापकृपां बलायुः प्राणनिकृंतनी देवतां शमयेत् अक्रोधनां कुर्यात् ॥ ११ ॥ १२ ॥ १३ ॥ १४ ॥ १५ ॥ सप्यां सर्पजातीयायां जातत्वाद्विचित्रोत्पत्तिमत्त्वादलौकिकशक्तिमानिति भावः ॥ १६ ॥ १७ ॥